

holding
ruimte&milieu
asbest
grondlogistiek
civiele techniek
opleidingen
arbo&veiligheid
legionella
milieuprojecten
handhaving
bodem
waterbeheer
geluid&trillingen
caribbean

Oriënterend ecologisch onderzoek

Oudwijkerveldstraat 120-124

projectnummer RM090139

Opdrachtgever: Leger des Heils Midden Nederland
Postbus 9243
3506 GS Utrecht

Versienummer: 1.0

Datum: 1 augustus 2011

Auteur: mevrouw ir. L. Dresmé

Controle: de heer drs. I.M. Dias

Paraaf:

bk ruimte&milieu
Zadelmakerstraat 150
Postbus 2111
1990 AC Velsbroek
T 088 321 25 20
F 088 321 25 29

Spuikade 3
Postbus 59136
3008 PC Rotterdam
T 088 321 25 10
F 088 321 25 19

info@bkruimteenmilieu.nl
www.bkruimteenmilieu.nl
Rabobanknr. 1153.85.584
K.v.K. nr. 34237628

Van toepassing op de vestigingen Velsbroek en Capelle aan den IJssel

COLOFON

BK Ruimte & Milieu bv, Adviseurs in omgevingsrecht

Postbus 2111, 1990 AC Velserbroek

T: 088 321 25 20

F: 088 321 25 29

Ook gevestigd te Capelle aan den IJssel en Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van BK Ruimte & Milieu bv.

Samenvatting

In opdracht van BOAG BV heeft bk ruimte&milieu in juli 2011 een oriënterend ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke effecten van de sloop van een voormalig woonhuis en opvangcentrum voor dak- en thuislozen in gemeente Utrecht. Het onderzoek betreft een toetsing aan de natuurbeschermingswetgeving. De natuurbeschermingswetgeving bevat naast de Flora- en faunawet ook de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wet ruimtelijke ordening.

Aanleiding

De Flora- en faunawet schrijft voor dat bij ruimtelijke ingrepen rekening wordt gehouden met beschermde diersoorten. Actuele flora- en faunagegevens van het projectgebied zijn nodig om te voldoen aan de door het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) gestelde eisen in het kader van de Flora- en faunawet.

Doel

Het doel van het oriënterend ecologisch onderzoek is het aangeven of door het project negatieve effecten te verwachten zijn op natuurwaarden met extra aandacht voor vleermuizen.

Conclusie

Gebiedsbescherming

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, een Staatsnatuurmonument, Beschermd natuurmonument en Ecologische Hoofdstructuur. Negatieve effecten op deze beschermde gebieden zijn niet te verwachten.

Soortbescherming

Noch met de sloop noch door het kappen van een boom verdwijnen verblijfplaatsen van vleermuizen, foerageergebieden of migratieroutes. Daarom worden negatieve effecten op vleermuizen niet verwacht en is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig.

Ten slotte wordt opgemerkt dat het uitgevoerde onderzoek een oriënterend onderzoek betreft naar de aanwezige flora en fauna. Aangenomen wordt dat een meer volledige inventarisatie over een langere periode deze conclusie niet zal verwerpen. Aanvullend onderzoek in de vorm van een passende beoordeling¹ is naar onze mening niet noodzakelijk.

¹ Een passende beoordeling in de zin van artikel 6 van de Habitatrichtlijn is volgens bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) nodig indien aannemelijk is dat een plan of project significante gevolgen kan hebben voor het betreffende Natura 2000-gebied en de bijbehorende beschermde flora en fauna.

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Indeling van de rapportage	5
2 Wettelijk kader	6
2.1 Gebiedsbescherming	6
2.2 Soortbescherming	7
3 Afbakening projectgebied	11
3.1 Ligging van het projectgebied	11
3.2 Beschermde gebieden	12
3.2.1 Natura 2000-gebied	12
3.2.2 Ecologische Hoofdstructuur	12
4 Projectomschrijving	13
5 Uitgevoerd ecologisch onderzoek	14
6 Resultaten en effecten	15
6.1 Gebiedsbescherming	15
6.2 Soortbescherming	15
6.2.1 Flora	15
6.2.2 Vogels	15
6.2.3 Vleermuizen	17
6.2.4 Overige zoogdieren	18
6.2.5 Reptielen en amfibieën	18
6.2.6 Vissen	18
6.2.7 Insecten en overige fauna	18
7 Conclusie en aanbevelingen	19
7.1 Gebiedsbescherming	19
7.2 Soortbescherming	19
7.3 Compenserende en mitigerende maatregelen	19

Bijlagen

1 Tekeningen
1.1 Topografische ligging
1.2 Locatiefoto's
2 Onderzoeksmethode
3 CV ecoloog L. Desmé

1 Inleiding

In opdracht van BOAG BV heeft bk ruimte&milieu in juli 2011 een oriënterend ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke effecten van de sloop van een voormalig woonhuis en opvangcentrum voor dak- en thuislozen in gemeente Utrecht. Het onderzoek betreft een toetsing aan de natuurbeschermingswetgeving. De natuurbeschermingswetgeving bevat naast de Flora- en faunawet ook de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wet ruimtelijke ordening.

1.1 Aanleiding

Twee aaneengesloten panden worden gesloopt en bij activiteiten waar mogelijke verstoring van natuurwaarden kan plaatsvinden, is in het kader van de 'algemene zorgplicht' (artikel 2) onderzoek noodzakelijk. Met een oriënterend ecologisch onderzoek voldoet u aan de onderzoeksplicht.

1.2 Doel

Bij activiteiten waar mogelijk verstoring van natuurwaarden kan plaatsvinden, dient volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten. De initiatiefnemer heeft een onderzoeksplicht en dient derhalve te beschikken over actuele flora- en faunagegevens. Voorliggende onderzoekrapportage heeft als doel de actuele flora- en faunagegevens van het betreffende projectgebied inzichtelijk te maken, door:

- het vaststellen of beschermde planten- en diersoorten voorkomen.
- het vaststellen van effecten van het voorgenomen initiatief op eventueel aanwezige beschermde soorten en hun leefgebieden.
- het vaststellen of voor de ruimtelijke ingreep een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig is.
- het inschatten van effecten van de voorgenomen activiteiten op beschermde natuurgebieden.

1.3 Indeling van de rapportage

Het oriënterende flora- en faunaonderzoek bestaat uit acht hoofdstukken. In hoofdstuk 2 is relevante regelgeving met betrekking tot de bescherming van flora en fauna en gebieden met een beschermde status omschreven. De relevante regelgeving vormt het beoordelingskader waarbinnen de effecten van de ruimtelijke ingreep op de mogelijk aanwezige te beschermen flora, fauna en gebieden worden getoetst. Hoofdstuk 3 beschrijft de ligging van het projectgebied. In hoofdstuk 4 is een presentatie van het voorgenomen initiatief. In hoofdstuk 5 is de methode van het archiefonderzoek beschreven. De bevindingen en de effecten zijn uiteengezet in hoofdstuk 6. De conclusies en aanbevelingen van het oriënterende flora- en faunaonderzoek zijn weergegeven in hoofdstuk 7.

2 Wettelijk kader

De natuurbeschermingswetgeving is onderverdeeld in gebiedsbescherming en in soortbescherming. De mogelijke effecten van de voorgenoemde activiteiten op de beschermde natuurwaarden van de onderzoekslocatie worden getoetst aan:

- gebiedsbescherming: de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden (de Europese Vogel- en Habitatrichtlijngebieden), de Beschermde natuurmonumenten, Staatsnatuurmonumenten en de Ecologische Hoofdstructuur;
- soortbescherming: de aanwezigheid van beschermde (leefgebieden van) flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en beschermde bomen in het kader van de Boswet en de gemeentelijke regelgeving.

2.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Natura 2000 is het grootste initiatief op het gebied van natuurbescherming in Europa. Het is een samenhangend Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor natuurbehoud is het van belang dat soorten niet geïsoleerd van elkaar raken. De Natura 2000-gebieden worden aangewezen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De totale oppervlakte van Nederlandse natuurgebieden die valt onder Natura 2000, betreft circa 330.000 ha land en circa 770.000 ha water (onder andere Waddenzee, IJsselmeer en Delta).

Vogelrichtlijn

De Europese Vogelrichtlijn heeft tot doel alle natuurlijke in het wild levende vogelsoorten in Europa te beschermen. Deze richtlijn beschermt ook Nederlandse wilde vogelsoorten. Voor schadebestrijding gelden specifieke uitzonderingen. Nu de Vogelrichtlijngebieden vastgesteld zijn, geldt voor deze gebieden de rechtstreekse werking van de Natuurbeschermingswet.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europees grondgebied van de Lidstaten te beschermen. In de richtlijn wordt gesproken over "het vormen van een coherent netwerk van speciale beschermingzones, Natura 2000". Dit netwerk vormt een ecologische hoofdstructuur op Europees niveau. De aangemelde gebieden genieten bescherming door middel van de Natuurbeschermingswet als (en dat moet nog gebeuren) de gebieden officieel zijn aangewezen.

Natuurbeschermingswet

In de Natuurbeschermingswet zijn alle gebiedsbeschermende onderdelen uit de Vogel- en habitatrichtlijn vertaald in de nationale wetgeving. De gebieden met de status Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden), Staatsnatuurmonumenten en Beschermde natuurmonumenten vallen onder de Natuurbeschermingswet.

Indien de activiteiten 'significant' negatieve gevolgen kan hebben voor het beschermde gebied, dan is voor deze handeling een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet vereist van Gedeputeerde Staten of de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voorts dienen bij de goedkeuring van bestemmingsplannen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet.

Het bevoegde gezag verleent alleen toestemming voor de activiteiten als uit de beoordeling blijkt dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Bij een negatieve beoordeling kunnen alleen die activiteiten doorgang vinden waarvoor geen alternatieve oplossingen zijn en wel dwingende reden voor groot openbaar belang, onder de voorwaarde dat volledige en tijdige compensatie zal plaatsvinden.

Wet ruimtelijke ordening

De Wet ruimtelijke ordening verplicht gemeenten voor het gehele grondgebied een bestemmingsplan te hebben. Het bestemmingsplan dient juridisch in overeenstemming te zijn met het (provinciale) ruimtelijke beleid. Het ministerie van landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit heeft in het Natuurbeleidsplan (1990) de basis gelegd voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Dit is een aaneengesloten of met elkaar in verbinding staand stelsel van belangrijke Nederlandse natuurgebieden. De EHS is veel groter dan de voorgestelde Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden.

De gebiedsbescherming komt in het streekplan tot uiting door de aangegeven EHS-gebieden en bij ruimtelijke plannen wordt hieraan getoetst. In het streekplan Utrecht 2005-2015 is beschreven op welke wijze dient te worden omgegaan met de EHS gebieden: Nieuwe plannen, projecten of handelingen binnen en in de nabijheid van deze gebieden zijn niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én sprake is van redenen van groot openbaar belang (het 'nee, tenzij'-regime)

2.2 Soortbescherming

Flora- en faunawet

De nationale regelgeving met betrekking tot de bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. De Flora- en faunawet vervangt daarmee de Vogelwet (1936), de Jachtwet en hoofdstuk V van de Natuurbeschermingswet. In de Flora- en faunawet is tevens de soortbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd.

De Flora- en faunawet beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren, alsmede hun directe leefomgeving. Dit gebeurt onder meer door middel van:

- een algemene zorgplicht;
- enkele verbodsbepalingen.

Algemene zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de 'algemene zorgplicht' (artikel 2). Zorgplicht bestaat uit voorzichtig omgaan met soorten en een onderzoeksplicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van de Flora- en faunawet (artikelen 8 tot en met 12) is het verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te beschadigen. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd. Tevens is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren. Onder specifieke voorwaarden is het mogelijk ontheffing aan te vragen.

Op 23 februari 2005 is het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet in werking getreden. Een ontheffing is niet noodzakelijk indien de ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden zonder dat schadelijke effecten optreden voor beschermde soorten.

Vrijstellingsregeling

Voor reguliere voorkomende werkzaamheden (bestendig beheer, onderhoud en gebruik) en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu in veel gevallen een vrijstellingsregeling. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling. De soorten zijn onderverdeeld in drie tabellen overeenkomstig de brochure "Buiten aan het werk" van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en voedselkwaliteit:

Tabel 1 - Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten voorkomen en de werkzaamheden betreffen reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen dan geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn genoemd in Bijlage 4 Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet.

Tabel 2 - Overige soorten: vrijstelling met ontheffing

Deze soorten hebben een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als de werkzaamheden reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen betreffen en een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode voorhanden is. Als er is geen goedgekeurde gedragscode voorhanden, dan moet vooraf een ontheffing worden aangevraagd.

Tabel 3 - Soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

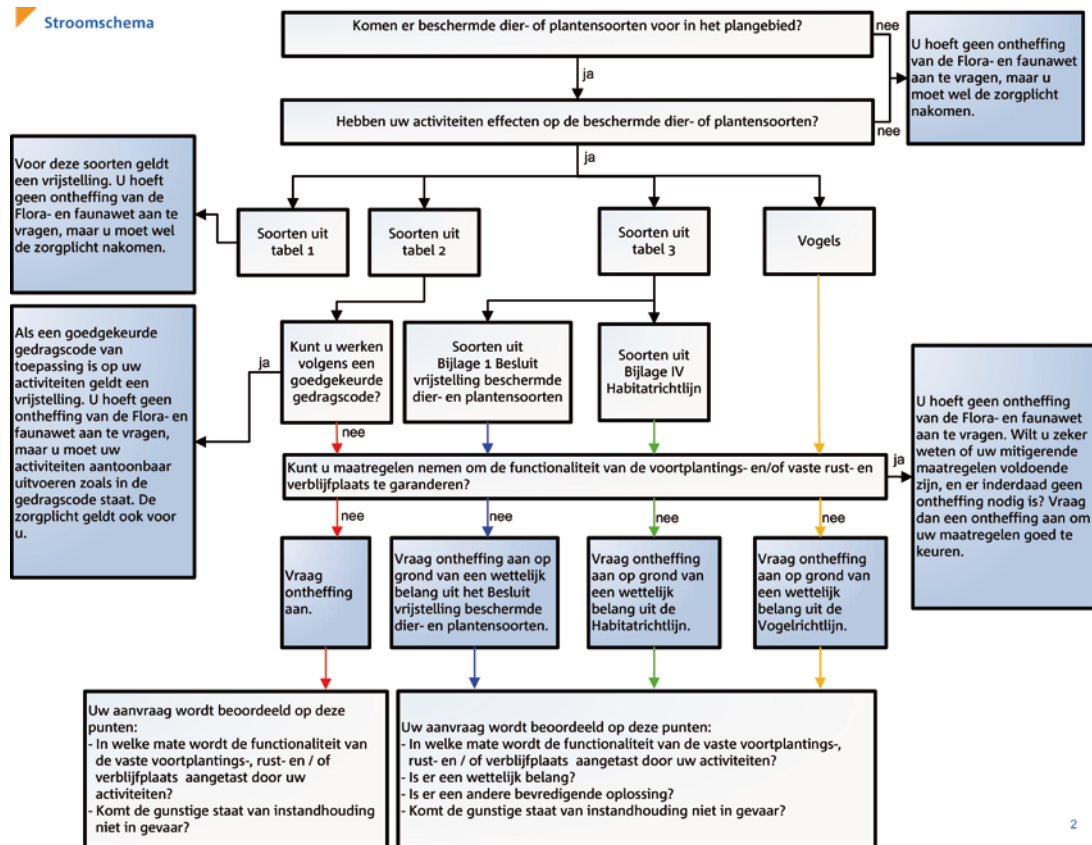
Bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt voor de soorten die zijn genoemd in Bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten, dat in het geval geen maatregelen kan worden genomen om te voorkomen dat de functionaliteit van vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast, een ontheffing van artikel 75 lid C vereist is.

Sinds een aantal uitspraken van de Raad van State in 2009, is het voor de Europees beschermde soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn (bijvoorbeeld alle vleermuissoorten) niet meer mogelijk ontheffing te krijgen, tenzij sprake is van een groot algemeen belang of een ander belang overeenkomstig artikel 16 van de Habitatrichtlijn. Voor projecten waarbij een dergelijk zwaarwegend belang niet kan worden aangetoond, kan een project alleen doorgang vinden wanneer vooraf duidelijk is dat met voldoende maatregelen (mitigerende of compenserende maatregelen) wordt voorkomen dat de gunstige instandhouding van de betreffende soort niet in het geding is. Deze maatregelen kunnen voorgelegd worden aan het ministerie van EL&I en bij een positieve afwijzing², is het bevoegd gezag akkoord met de voorgestelde maatregelen.

In figuur 1 is een stroomschema opgenomen van het ministerie van EL&I over de stappen die nodig zijn om te bepalen of een ontheffing nodig is, of dat kan worden volstaan met mitigerende (verzachtende) of compenserende maatregelen.

² Een positieve afwijzing is een goedkeuring van de voorgestelde maatregelen in overeenstemming met de uitkomst van het stroomschema van figuur 1: "U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren." De positieve afwijzing of goedkeuring is een brief met de conclusie dat een ontheffing niet nodig is, omdat op basis van de voorgestelde maatregelen, de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soort niet in het geding is.

figuur 1: stroomschema: ministerie van LNV (nu EL&I)

Vogels

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle vogels in Nederland zijn beschermd. Het is in ieder geval niet toegestaan om nesten met eieren en jongen te verstoren. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, is voor de meeste vogelsoorten geen ontheffing noodzakelijk. Nesten van vogelsoorten die jaarrond gebruik maken van hun nest, zoals steenuil, zijn wel jaarrond beschermd. De nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn, zijn opgenomen in de Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.

Ontheffingsaanvraag

Indien de vrijstellingsregeling niet van toepassing is, kan een ontheffing van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Afhankelijk van de aanwezige soorten wordt de aanvraag onderworpen aan een lichte of uitgebreide toets.

Boswet

De Boswet is niet van toepassing binnen de bebouwde kom. Voor het kappen van bomen in de gemeente Utrecht is de Algemene Plaatselijke Verordening 2010 van kracht. Momenteel is er geen Algemene Plaatselijke Verordening 2011, maar de leges zijn wel aangepast. In de Algemene Plaatselijke Verordening 2010 staat in afdeling 4.3 de bepalingen omtrent het kappen van bomen. Voor het kappen van bomen met een doorsnede van meer dan 15 centimeter op 1,5 meter hoogte is een omgevingsvergunning/kap nodig. In onderstaande tekstvak staat op welke manier de vergunning dient te worden aangevraagd. De mogelijke weigeringsgronden voor een omgevingsvergunning/kap zijn dat een boom een ecologische waarde heeft, cultuurhistorische, ruimtelijke of milieuwaarde.

tekstvak 1: wijze waarop een omgevingsvergunning/kap dient te worden aangevraagd (bron:

http://www.utrecht.nl/GemeenteBladen/CoRa/Regelgeving/2010/Algemene%20Plaatselijke%20Verordening%202010%20GB2010_18.pdf)

Artikel 4:8 Aanvraag vergunning

1. De vergunning moet, schriftelijk en gemotiveerd onder bijvoeging van een situatieschets, worden aangevraagd door of namens dan wel met toestemming van degene die krachtens zakelijk recht of door degene die krachtens publiekrechtelijke bevoegdheid gerechtigd is over de houtopstand te beschikken.
2. Indien door of namens het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan het college een afschrift is toegezonden van de ontvangstbevestiging als bedoeld in artikel 2 van de Boswet, beschouwt het college dit afschrift mede als een vergunningaanvraag.

3 Afbakening projectgebied

3.1 Ligging van het projectgebied

Het projectgebied betreft het terrein van de Leger des Heils in Utrecht. In figuur 2 is de ligging van het projectgebied weergegeven. Het terrein is ongeveer 920 m² groot. De gebouwen zijn in eigendom van Het Leger des Heils, waar dak- en thuislozen worden opgevangen. In het hoofdgebouw zijn ongeveer 35 kamers met een aantal gemeenschappelijke ruimtes waar de opvang is georganiseerd. In het voormalige woonhuis zijn de medewerkers van het leger des Heils wat betreft werkruimten gehuisvest. Aan de achterzijde van het pand zijn twee uitbouwen gerealiseerd. Ook is er een kleine binnentuin. In bijlage 1.1 is de topografische ligging opgenomen. In bijlage 1.2 zijn de locatiefoto's van het projectgebied opgenomen.

figuur 2: luchtfoto projectgebied, noordgericht (bron: Google Earth)

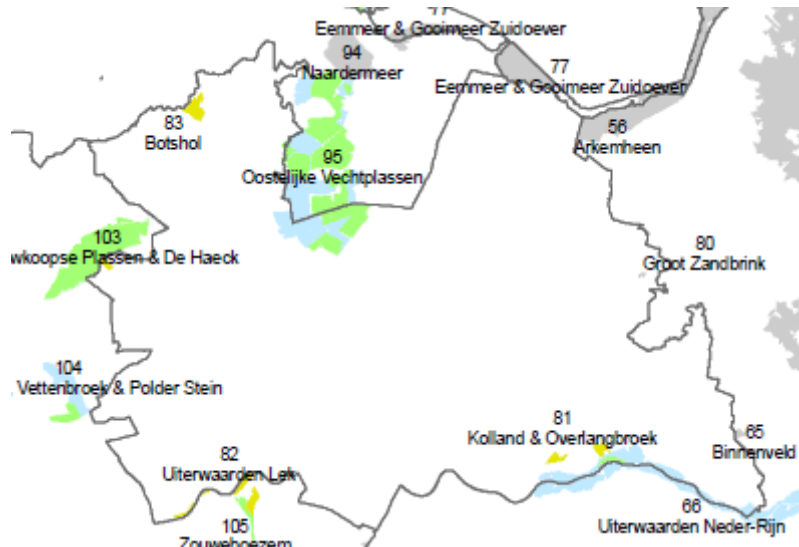

3.2 Beschermde gebieden

3.2.1 Natura 2000-gebied

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Alle Natura 2000-gebieden liggen aan de rand van de provincie Utrecht op een afstand van ongeveer acht kilometer of verder.

figuur 3: ligging projectgebied ten opzichte van Natura 2000- gebieden (bron: http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/gebieden/overzichtskaart_n2k.pdf)

3.2.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het projectgebied is volgens de streekplan 2005-2015 van provincie Utrecht geen onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur, zie figuur 4. De meest nabijgelegen Ecologische Hoofdstructuur, op een afstand van circa 240 meter, wordt gevormd door de Wolters Heukelslaan met als benaming een ecologische verbingszone richting het Hogelandsepark. Het tussen-gelegen gebied bestaat uit stedelijk gebied.

figuur 4: ligging projectgebied (bron: <http://www.provincie-utrecht.nl/loket/interactieve-kaarten/geo/ecologische/#backlink>)

projectgebied

4 Projectomschrijving

Ter plaatse van het projectgebied worden de bestaande panden gesloopt en nieuwbouw gepleegd. Ten behoeve van de herontwikkeling wordt één boom gekapt, die vergunningplichtig is.

figuur 5. bestaande situatie (bron: mexarchitects, Leger des Heils Oudwijkerveldstraat Utrecht, d.d. 03-06-2010)

figuur 6: toekomstige situatie (bron: Barkhuis, Haren, DO 09-03-2011)

5 Uitgevoerd ecologisch onderzoek

Het onderzoek is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus-branchevereniging. Deze code richt zich op goed opdrachtnemerschap en maatschappelijk verantwoord ondernemen (Netwerk Groene bureaus, 2005).

Het onderzoek bestaat uit een archiefonderzoek dat voorafgaand aan het veldbezoek is uitgevoerd. De methoden van het archiefonderzoek en het veldonderzoek zijn in bijlage 3 nader omschreven. Door middel van het archiefonderzoek is een inschatting gemaakt van de soorten die mogelijk in het projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Het veldonderzoek heeft de vorm van een biotooponderzoek. Op basis van een algemene beoordeling wordt de potentiële geschiktheid van het projectgebied vastgesteld voor het voorkomen van beschermde soorten en soortengroepen. Hierbij is gelet op biotoopkenmerken, aanwezige vegetatie, de bedekkingsgraad en de vochtigheidsgraad. Uiteraard is ook naar de aanwezigheid van beschermde soorten gekeken.

Als gevolg van het oriënterende karakter van het onderzoek heeft eenmaal een 'integraal' veldbezoek plaatsgevonden. In tabel 1 zijn de gegevens samengevat van het uitgevoerde veldbezoek en de weersgesteldheid. Het weer vormde geen belemmering voor het veldonderzoek.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd door mevrouw ir. L. Dresmé, ecoloog bij bk ruimte&milieu, haar CV is opgenomen in bijlage 3 en voldoet aan de criteria van het ministerie van EL&I die gelden voor erkend ecoloog.

tabel 1: uitgevoerde veldbezoek en weersgesteldheid

Datum	Aanvang bezoek (uur)	Temperatuur (gemiddeld)	Wind (over- heersende richting)	Bewolking	Bijzonderheden
18 juli 2010	9.30	16 °C	ZZW 4	Geheel bewolkt	Integraal veld- onderzoek met extra aandacht voor vleermui- zen

6 Resultaten en effecten

6.1 Gebiedsbescherming

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Hoewel het project buiten beschermde gebieden gelegen is, kan toch sprake zijn van negatieve gevolgen. Dit is de zogenaamde externe werking³.

Door de sloop van de panden aan Oudwijkerveldstraat 120-140 kan geen sprake zijn van de externe werking van beschermde gebieden. Het voorgenomen initiatief heeft geen negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden of de EHS vanwege de relatief grote afstand in combinatie met het tussengelegen stedelijke gebied en het feit dat er geen directe verbinding via het water is. Onder negatieve effecten worden verstaan effecten zoals licht, geluid, geur en dergelijke.

6.2 Soortbescherming

6.2.1 Flora

Archiefonderzoek

Er komen geen gegevens van beschermde plantensoorten binnen het projectgebied of in de directe omgeving van het projectgebied naar voren.

Veldonderzoek

Het projectgebied is nagenoeg geheel verhard. Alleen in de binnentuin is een prieel met tuinplanten aanwezig. Ook staat er een grote es en is naar verwachting ongeveer de leeftijd van het pand; circa 60 jaar. Daarnaast zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen en kunnen gezien de verharding worden uitgesloten.

Effecten

Omdat beschermde plantensoorten kunnen worden uitgesloten in het projectgebied, is voor flora geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

Voor het kappen van de es in de binnentuin is een omgevingsvergunning/kap nodig. Bij de aanvraag is een situatieschets en een afweging benodigd van de waarde (ecologische waarde heeft, cultuurhistorische, ruimtelijke of milieuwaarde) van de boom te opzichte van het project. Gezien de locatie van de boom en het ontbreken van een ruimtelijk verband met andere bomen is geen sprake van een bijzondere waarde in ecologisch, cultuurhistorisch, ruimtelijk opzicht of met betrekking tot milieuaspecten.

6.2.2 Vogels

Archiefonderzoek

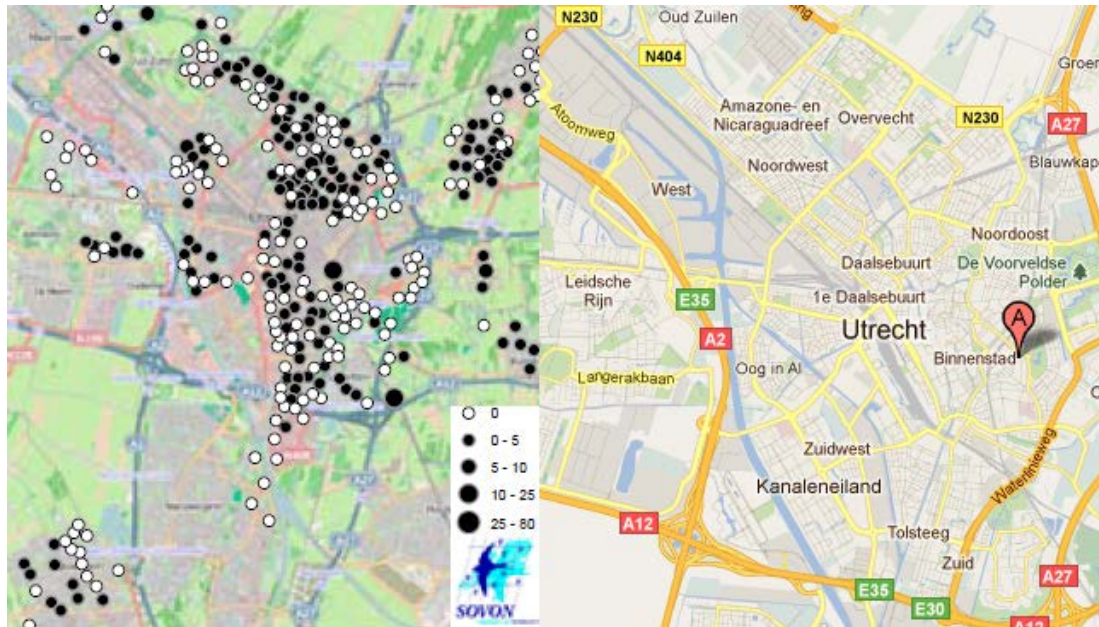
Uit het archiefonderzoek komen geen gegevens van broedvogels binnen het projectgebied naar voren. Nabij het stationsterrein van Utrecht, broedt al jaren een kolonie huismussen (Tauw, 2008). Uit de gegevens van Sovon blijkt dat in het projectgebied en in de directe omgeving geen huismussen bekend zijn.

³ Externe werking: als een activiteit buiten een Natura 2000-gebied een significant negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied.

In 2011 is een telling uitgevoerd in Utrecht, zie figuur 7, waarin ook de kolonie huismussen van het stationsgebied duidelijk naar voren komt, gezien de grootste aantallen huismussen in de binnenstad (grote stip in de binnenstad). Uit figuur 7 komt naar voren dat in Oudwijk wel tellingen gedaan zijn, maar niets hebben opgeleverd.

Ter plaatse van de projectlocatie zijn vergelijkbare omstandigheden en aangenomen kan worden dat in de directe omgeving huismussen ontbreken.

figuur 7: telling Huismussen in Utrecht ten opzichte van projectlocatie (bron: Sovon, 2011 en GoogleMaps)

Veldonderzoek

Er zijn geen broedgevallen of verlaten nesten in het projectgebied aangetroffen. Het dak van de bestaande panden zijn geschikt voor gebouwbewonende vogels, zoals huiswaluw of huismus. Er zijn geen waarnemingen gedaan van huismussen, terwijl deze wel in deze tijd van het jaar verwacht kunnen worden. Huismussen zijn zeer goed waarneembaar en als de huismussen op het dak van het leger des Heils hadden gebroed waren deze niet over het hoofd gezien. In de aanwezige boom en struiken in de binnentuin van het projectgebied worden geen broedgevallen van vogels verwacht, vanwege de open structuur hebben.

Effecten

Alle in Nederland voorkomende wilde vogelsoorten met uitzondering van de exoten (en hun broedgebied) worden in het kader van de Flora- en faunawet als extra te beschermen soorten beschouwd. Voor mogelijke schade toegebracht aan broedvogels kan geen ontheffing worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet (behalve bij een aantal uitzonderingen zoals een groot algemeen belang).

In het projectgebied worden geen broedvogels verwacht en op de korte termijn (aantal jaren) worden in elk geval geen broedvogels verwacht met een jaarrond beschermd nest. Toch is het niet uitgesloten dat in de toekomst in het projectgebied sprake is van een broedgeval. Werkzaamheden waarbij broedvogels worden verstoord of aangetast, mogen niet worden uitgevoerd. Indien de sloop buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd worden geen effecten verwacht. Indien de sloop in het broedseizoen (maart-juni) wordt uitgevoerd, is het advies vooraf de binnentuin op broedgevallen te controleren.

6.2.3 Vleermuizen

Archiefonderzoek

In de gemeente Utrecht komen diverse vleermuizen voor. Volgens de zoogdierenatlas komen in Oudwijk de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger voor. Een winterverblijfplaats van vleermuizen met een omvang van 700 individuen bevindt zich in "de Inkt-pot", het kantoor van NS vastgoed aan de Catharijnebaan. Deze kolonie bestaat voornamelijk uit gewone dwergvleermuizen die foerageren in de omgeving van het stationsgebied (Tauw 2008). Uit gegevens van de voorzitter van de Vereniging van Eigenaren van de kerk (persoonlijke mededeling mevrouw A.M. Suwout, 22 juli 2011) grenzend aan het perceel van het projectgebied, zie foto 4 op bijlage 1.2, blijkt dat geen vleermuizen bekend zijn in de kerk.

Veldonderzoek

De zolder, de liftruimte op het dak (zie foto 2 bijlage 1.2) en de ruimte waar stadsverwarming het pand binnen komt is onderzocht op sporen van vleermuizen, maar niets wijst op de aanwezigheid van vleermuizen. Het is bekend dat vleermuizen graag in warme ruimtes verblijven. De ruimte waar de stadsverwarming binnen komt is geheel inpandig, omdat geen sprake is verbranding zoals bij een c.v. en heeft geen directe verbinding met buiten. Daarom kunnen vleermuisverblijfplaatsen in deze ruimte worden uitgesloten.

Aan de voorzijde van de panden zijn geen geschikte invliegopeningen waargenomen. Aan de achterzijde van het pand in de uitbouw wel geschikte invliegopeningen gezien, maar leiden naar een geïsoleerde spouwruimte. De invliegopeningen bestaan uit verticale open stootvoegen op twee meter hoogte en zijn onbeschut. Aan de zijde van de kerk heeft het woonhuis een kapotte ventilatierooster, waar mogelijk vleermuizen in - en uit- kunnen vliegen. Deze zijde is echter verlicht, er zijn geen bomen of andere beschutting aanwezig en deze zijde is winderig gezien de hoge gevel aan de oostzijde van het projectgebied. Het gehele pand is rondom voorzien van nachtverlichting. Gezien de aard van het licht (wit licht) en het feit dat deze de gehele nacht branden, is het projectgebied onaantrekkelijk als foerageergebied voor de meeste vleermuissoorten. Uit onderzoek blijkt dat deze verlichting voor vleermuizen hinderlijk is⁴. Het projectgebied is geen onderdeel van een lijnvormig element die als migratieroute dient voor vleermuizen.

Er worden geen vleermuisverblijfplaatsen in de bestaande panden verwacht, geen foerageergebied en geen migratieroute van vleermuizen in het projectgebied verwacht, omdat beschutting van bomen ontbreken, vanwege de nachtverlichting en omdat de meest geschikte gevel winderig en beschaduwde (relatief koud) is. In de boom in de binnentuin zijn geen geschikte holtes aangetroffen die als verblijfplaats kunnen dienen.

Effecten

Noch met de sloop noch door het kappen van een boom verdwijnen verblijfplaatsen van vleermuizen of foerageergebieden. Ook de functionaliteit van een mogelijke migratieroutes blijven behouden. Daarom worden negatieve effecten op vleermuizen niet verwacht en is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig.

⁴ http://www.rws.nl/images/Ruimte%20voor%20de%20vleermuis%20door%20de%20Batlamp_tcm174-299737.pdf

6.2.4 Overige zoogdieren

Archiefonderzoek

Het biotoop van het projectgebied is niet geschikt voor beschermde zoogdiersoorten. Mogelijk komen veelvoorkomende muizensoorten voor.

Veldonderzoek

Op zolder zijn sporen van muizenkeutels aangetroffen, maar waren zeker niet van vleermuizen.

Effecten

Als gevolg van de sloop en aanbouw worden geen negatieve effecten op beschermde zoogdieren verwacht.

6.2.5 Reptielen en amfibieën

Archiefonderzoek

Door het ontbreken van geschikt biotoop is het uigesloten dat beschermde reptielen binnen het projecten een geschikt leefgebied hebben. Vanwege de verharding kunnen amfibieën geen geschikt leefgebied vinden binnen het projectgebied.

Effecten

Omdat in het projectgebied geen beschermde amfibie- en reptielsoorten worden verwacht, is geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

6.2.6 Vissen

Omdat het projectgebied geen oppervlaktewater bevat is de soortgroep vissen buiten beschouwing gelaten.

6.2.7 Insecten en overige fauna

Archiefonderzoek

Vanwege de verharding worden geen beschermde insecten en overige fauna verwacht en is de soortgroep insecten en overige fauna buiten beschouwing gelaten.

7 Conclusie en aanbevelingen

7.1 Gebiedsbescherming

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, een Staatsnatuurmonument, Beschermd natuurmonument en Ecologische Hoofdstructuur. Negatieve effecten op deze beschermde gebieden zijn niet te verwachten.

7.2 Soortbescherming

Er bestaat geen aanleiding om beschermde flora en fauna te verwachten in het projectgebied. Negatieve effecten zijn daarom uitgesloten en een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

Voor de niet beschermde soorten blijft de zorgplicht uit de Flora- en faunawet gelden. Dit betekent dat bij de ontwikkeling, indien mogelijk, zorg wordt gedragen voor een zo min mogelijke verstoring of aantasting van deze soorten. Aan deze zorgplicht wordt voldaan indien gewerkt wordt volgens het advies genoemd in paragraaf 7.3.

Voor het kappen van de boom in de binnentuin is mogelijk een kapvergunning nodig.

7.3 Compenserende en mitigerende maatregelen

Werkzaamheden waarbij broedvogels worden verstoord of aangetast, mogen niet worden uitgevoerd. Indien de sloop buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd worden geen effecten verwacht. Indien de sloop in het broedseizoen (maart-juni) wordt uitgevoerd, is het advies vooraf de binnentuin op broedgevallen te controleren.

Literatuurlijst

- Gemeente Utrecht, Algemene Plaatselijke Verordening 2010
http://www.utrecht.nl/GemeenteBladen/CoRa/Regelgeving/2010/Algemene%20Plaatselijke%20Verordening%202010%20GB2010_18.pdf
- KNNV, red. Janssen, J.A.M. en Schaminée, J.H.J., 2004, Soorten van de Habitatrichtlijn, Utrecht, 112p.
- Netwerk groene bureaus ethische code, zie
<http://www.natuurnet.nl/ngb/NGBinfobundel.pdf>. februari, 2005.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005a, Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!
- Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005b. Concept - Natura 2000 doelendocument - hoofddocument en bijlagendocument.
- Provincie Overijssel, <http://gisopenbaar.overijssel.nl/website/omgevingsvisie/omgevingsvisie.html>
- <http://www.ravon.nl>.
- <http://www.telmee.nl>
- Rijkswaterstaat,
http://www.rws.nl/images/Ruimte%20voor%20de%20veermuis%20door%20de%20Batlamp_tcm174-299737.pdf
- Sovon, http://www.sovon.nl/pdf/pn_Utrecht_20111.pdf
- Tauw, 2008, Quicksan stationsgebied Utrecht. Onderzoek naar de natuurwaarden in en rondom het stationsgebied, concept, http://ro-online.robeheer.nl/0344/17A910ED-FBF6-4ED1-8E2F-89AC655DA9E8/tb_NL.IMRO.0344.BPCATHARIJNESINGEL-0401_7.pdf
- Zoogdieratlas.nl, <http://www.zoogdieratlas.nl/Provincies/Overijssel/tabid/65/Default.aspx>

Bijlage

1 Tekeningen

Bijlage

1.1 Topografische ligging

Schaal : zie schaalat

 ruimte&milieu, Adviseurs in omgevingsrecht Postbus 2111, 1990 AC Velserbroek Telefoon : 088 - 321 25 20 Telefax : 088 - 321 25 29 Postbus 59136, 3008 PC Rotterdam Telefoon : 088 - 321 25 10 Telefax : 088 - 321 25 19	Oudwijkerveldstraat 120-124		Projectnr: RM090139	
	Topografische ligging		<u>Legenda</u> ligging onderzoekslocatie	
	Deze kaart is noordgericht			
	Opdrachtgever: Boag BV De heer A. Brand Postbus 8595 3009 AN Rotterdam	Schaal	: niet op schaal	Formaat : A4
		Getekend	: LIDR	Bijlage : 1.1
		Datum	: 21-07-2011	Versie : 1.0
		Gecontroleerd: ISDI		

Bijlage

1.2 Locatiefoto's

Aantal pagina's: 2

Foto 1 de binnentuin

Foto 2 achterzijde van het grootste pand met uitbouw

Foto 3 achterzijde van het voormalige woonhuis

Foto 4 zicht op de kerk vanaf het voormalige woonhuis aan de achterzijde

Bijlage

2 Onderzoeksmethode

Aantal pagina's: 2

Archiefonderzoek

Voor het onderzoek zijn conform de Flora- en faunawet gegevens geraadpleegd die niet ouder zijn dan tien jaar.

De landelijke PGO's

De gegevens die Telmee.nl levert, zijn afkomstig van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) (onder andere RAVON, SOVON, de Vlinderstichting, VZZ) die zijn verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora & Fauna (VOFF). De landelijke PGO's vormen een belangrijke bron van informatie over voorkomen en verspreiding van (beschermde) soorten. De gegevens van het Natuurloket zijn in een stedelijke omgeving zoals onderhavige project niet geraadpleegd, omdat deze overeen komen met de gegevens van Telmee.nl. Daarnaast zijn de gegevens van het Natuurloket ons inziens beperkt bruikbaar, omdat de exacte locatie niet aangegeven wordt.

Waarneming.nl

Waarneming.nl werkt samen met meerdere instanties (PGO's, vogelwerkgroepen, et cetera) in het streven naar één centraal loket voor natuurwaarnemingen in Nederland.

Beschikbare verspreidingsatlassen

Met behulp van beschikbare verspreidingsatlassen (zoogdieren, reptielen en amfibieën, libellen en broedvogels) is nagegaan in hoeverre diverse beschermde soorten ook daadwerkelijk verwacht kunnen worden in de omgeving van het betreffende projectgebied.

Integraal veldonderzoek

Algemeen

De interessante delen van het projectgebied zijn nader onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten of sporen daarvan door middel van het omkeren van tegels, planken en boomstronken, gehoor, letten op voetprinten en uitwerpselen, et cetera.

Flora

Bij de inventarisatie van de flora is gezien het jaargetijde vooral gelet op biotoopkenmerken op basis van abiotische omstandigheden en herkenbare plantenresten.

Vogels

Tijdens de veldinventarisaties worden aanwezige vogels op zicht en geluid waargenomen.

Zoogdieren

Algemeen

Tijdens het veldbezoek aan het projectgebied zijn alle waarnemingen van zoogdieren genoteerd. Hierbij is gelet op sporen (prenten, keutels, haren en dergelijke) die op de aanwezigheid van zoogdieren kunnen duiden. Tevens is aandacht besteed aan het voorkomen van verblijfplaatsen van kleine zoogdieren, zoals muizenholen en molshopen. Als gevolg van het oriënterende karakter van het onderzoek zijn geen vallen geplaatst ten behoeve van een inventarisatie.

Vleermuizen

Wegens het oriënterende karakter van het onderzoek is geen avondbezoek met behulp van een batdetector uitgevoerd naar het voorkomen van foeragerende (jagende) en laagvliegende vleermuissoorten. Er is extra aandacht besteed aan de gevels en mogelijke invliegopeningen. Daarnaast is gekeken naar de omgeving van het gebouw en beoordeeld of het gebouw aantrekkelijk is voor vleermuizen als verblijfplaats.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan het (mogelijk) voorkomen van amfibieën en reptielen. Gewerkt is conform de door RAVON opgestelde handleiding (1). Een avond- en/of nachtbezoek ten behoeve van amfibieën en reptielen is vanwege het jaargetijde niet uitgevoerd. De kans dat beschermde of bedreigde amfibieën voorkomen, is vooraf als uiterst gering geschat, als gevolg van de biotoopkenmerken.

Reptielen

De kans dat beschermde of bedreigde reptielen voorkomen, is vooraf als uiterst gering geschat, als gevolg van de biotoopkenmerken.

Vissen

Een visinventarisatie is niet uitgevoerd.

Insecten en overige fauna

De kans dat beschermde of bedreigde vlinders en libellen voorkomen, is vooraf als uiterst gering geschat. Er is dan ook geen specifiek onderzoek naar verricht. Wel is tijdens de inventarisatie gelet op de aanwezigheid van een geschikt biotoop.

⁽¹⁾ Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland (RAVON Werkgroep Monitoring, Universiteit van Amsterdam, gedateerd 2001).

Bijlage

3 CV ecoloog L. Dresmé

Aantal pagina's: 1

Curriculum Vitae

Persoonlijke gegevens

Naam:	Linda Dresmé
Functie:	Adviseur ecologie
Werkervaring:	8 jaar

Opleiding

Eind 2011	Beleid, Communicatie en Organisatie, Vrije Universiteit, Amsterdam
2002	Bosbouw/ Bos- en natuurbeheer, specialisatie natuurbeleid, Wageningen Universiteit
1997	Propedeuse Tropische landbouw, Larenstein, Deventer

Functies

2008 - nu	BK Ruimte & Milieu bv Functie: Adviseur Werkzaamheden: Projecten toetsen aan groene wetgeving, Wro en Wm
2007	Provincie Noord-Holland Functie: Juridisch adviseur groene wetgeving Werkzaamheden: Interne advisering m.b.t. groene wetgeving, juridische ondersteuning afdeling vergunningen en verzorgen cursus, op aanvraag referentie mogelijk.
2003 - 2006	Envisie BV en Het grote Oost BV Functie: projectleider Werkzaamheden: - Projectleiding natuurontwikkelingsprojecten, aanvragen van subsidies en vergunningen, beleidsadvisering en praktische invulling Ecologische Hoofdstructuur.
Studie bosbouw/ Bos- en natuurbeheer	Scriptie: Beleidsanalyse subsidieregeling Programma beheer (natuurbeheer) Stage bij PWN: opstellen beheerplan Beschermd natuurmonument (Natura 2000) Stage bij Grontmij: opstellen handleiding Natuurtoetsen Grontmij-breed.